

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : การศึกษารูปแบบผู้นำของผู้หญิงทำงานในประเทศไทย

กรณีศึกษา : จังหวัดเพชรบุรี

ชื่อผู้เขียน : นายจรินทร์ พิกประไพ

ชื่อปริญญา : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2543

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ศาสตราจารย์ ดร. จุฑา เทียนไทย ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร ชันชนภา
3. รองศาสตราจารย์ วิรัช สงวนวงศ์วาน

บทบาทของผู้หญิงในปัจจุบันได้รับการยอมรับมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม การเมือง หรือด้านธุรกิจ มีผู้หญิงประสบความสำเร็จปรากฏอยู่ในทุกสาขาอาชีพ แม้จะมีสัดส่วนที่ยังน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ชายกระแสดการยอมรับบทบาทของผู้หญิงทำงานมิให้พบเห็นอยู่ทั่วไป แม้แต่ในจังหวัดเล็กๆ เช่น จังหวัดเพชรบุรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) รูปแบบผู้นำในปัจจุบันของผู้หญิงทำงานในประเทศไทย เขตจังหวัดเพชรบุรี 2) การแสดงพฤติกรรมการนำของผู้หญิงทำงานในประเทศไทย เขตจังหวัดเพชรบุรี ในการเชื่อมโยงระหว่างตัวบุคคลกับองค์การในสถานการณ์ต่างๆ 3) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบผู้นำของผู้หญิงทำงานในประเทศไทย เขตจังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้หญิงทำงานในประเทศไทย เขตจังหวัดเพชรบุรี ที่มีตำแหน่งในระดับหัวหน้างานและ/หรือผู้จัดการขึ้นไป ในหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานของรัฐบาล ได้แก่ สถานทีราชการ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของเอกชน ได้แก่ บริษัทห้างร้าน เป็นต้น จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และทดสอบค่าความแตกต่างโดยใช้ค่า ไค - สแควร์ (Chi-Square) ที่ได้จากการคำนวณของโปรแกรม SPSS

ผลการวิจัยพบว่า ผู้หญิงทำงานในประเทศไทย เขตจังหวัดเพชรบุรี มีการใช้รูปแบบผู้นำมากกว่า 1 รูปแบบ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นการปรับใช้รูปแบบผู้นำให้มีความเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ในการเลือกใช้รูปแบบผู้นำแต่ละรูปแบบนั้น ยังขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและพฤติกรรมของตัวผู้หญิงทำงานเอง โดยมีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยอายุ การศึกษา อายุงาน และตำแหน่งงาน ตามรายละเอียดของผลการวิจัยดังนี้

1. อายุ เมื่ออายุมากขึ้น รูปแบบผู้นำจะเปลี่ยนไปจากรูปแบบผู้นำแบบมุ่งงานทางด้านการปฏิบัติงาน ไปสู่ด้านการบริหาร และมีการใช้รูปแบบผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์มากขึ้น

ในกลุ่มผู้หญิงทำงานที่มีอายุน้อยกว่า จะมีพฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบมุ่งการบรรลุเป้าหมายและแบบชี้แนะ เมื่ออายุมากขึ้นก็จะแสดงพฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบชี้แนะมากขึ้น มีการใช้รูปแบบผู้นำแบบมุ่งการบรรลุเป้าหมายน้อยลง และมีสัดส่วนในการร่วมใช้รูปแบบมีส่วนร่วมและให้การสนับสนุนมากขึ้น

2. การศึกษา แนวโน้มความสัมพันธ์ของปัจจัยการศึกษา คล้ายกับการพิจารณาปัจจัยอายุ คือยิ่งการศึกษาสูงขึ้น พฤติกรรมการนำในมิติของการมุ่งงานจะเปลี่ยนจากด้านการปฏิบัติงานไปสู่ด้านการบริหารและมีการใช้รูปแบบผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์มากขึ้น

ในกลุ่มผู้หญิงทำงานที่มีการศึกษาค่ำกว่า จะมีพฤติกรรมการนำในรูปแบบชี้แนะที่ชัดเจน เมื่อการศึกษาสูงขึ้นจะมีการใช้รูปแบบผู้นำแบบมุ่งการบรรลุเป้าหมายมากขึ้น และมีสัดส่วนในการแสดงพฤติกรรมการใช้รูปแบบผู้นำแบบมีส่วนร่วมและแบบให้การสนับสนุนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มผู้หญิงทำงานที่มีการศึกษาในชั้นที่สูงกว่าปริญญาโท จะมีพฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบมีส่วนร่วมที่ชัดเจนกว่าในทุกกลุ่ม ขณะที่ยังคงรูปแบบผู้นำแบบชี้แนะอยู่ด้วย

3. อายุงาน การพิจารณาปัจจัยอายุงานนั้น พบว่าต้องทำการพิจารณาควบคู่กับปัจจัยตัวอื่นด้วย เพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนขึ้น แต่โดยรวมๆ แล้ว ก็มีแนวโน้มคล้ายกับการพิจารณาตัวแปรอายุและการศึกษา ยกเว้นในกลุ่มผู้หญิงทำงานที่มีการศึกษาค่ำแต่มีอายุงานที่สูง จะมีพฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบมุ่งงาน ด้านการปฏิบัติงานสูง ไม่

ค่อยมีการใช้รูปแบบผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์มากนัก และยังพบว่าในกลุ่มผู้หญิงทำงานกลุ่มนี้ มีการใช้พฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบชี้แนะและมุ่งการบรรลุเป้าหมาย โดยจะมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นที่ไม่ค่อยมีการใช้รูปแบบผู้นำแบบมีส่วนร่วมและแบบให้การสนับสนุน

4. ตำแหน่งงาน กลุ่มผู้หญิงทำงานที่เป็นผู้บริหารระดับต้นจะมีพฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบมุ่งงานด้านการปฏิบัติงานสูง และในกลุ่มผู้บริหารระดับกลางและระดับสูงจะมีพฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบมุ่งความสัมพันธ์มากกว่า โดยมีมิติของการมุ่งงานด้านการบริหารที่มากขึ้น

ความเหมือนกันของกลุ่มผู้หญิงทำงานที่มีตำแหน่งงานในระดับผู้บริหารระดับต้นและระดับกลางคือ การแสดงพฤติกรรมการนำในรูปแบบผู้นำแบบมุ่งการบรรลุเป้าหมายและแบบชี้แนะที่ชัดเจน ส่วนผู้บริหารระดับสูงจะแสดงพฤติกรรมในรูปแบบชี้แนะและแบบมีส่วนร่วม

จากการสรุปผลการวิจัยข้างต้น ทำให้ทราบถึงปัญหาบางประการของผู้หญิงทำงานในประเทศไทย เขตจังหวัดเพชรบุรี ในฐานะผู้นำ งานวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การสร้างความมั่นใจเพื่อปรับบุคลิกภาพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้เพิ่มเติม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในรูปแบบผู้นำที่ตนกำลังสวมบทบาทอยู่ และในด้านรูปแบบการทำงานของผู้หญิงทำงานในประเทศไทย เขตจังหวัดเพชรบุรี ในฐานะผู้นำนั้น ยังคงเน้นด้านการปฏิบัติงานมากกว่าด้านการบริหาร จึงควรพัฒนาทักษะและปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้เป็นการบริหารงานมากขึ้น อันเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถและประสิทธิภาพทางการบริหารของผู้นำ ซึ่งเป็นภารกิจหลักของผู้นำที่แท้จริง